NARIADENIE RADY (EÚ) č. 1259/2010

z 20. decembra 2010,

ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 81 ods. 3,

so zreteľom na rozhodnutie Rady 2010/405/EÚ z 12. júla 2010, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku [1],

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Únia si stanovila za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Pre postupné vytvorenie takéhoto priestoru musí Únia prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky, najmä ak sú potrebné na riadne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 81 Zmluvy o fungovaní Európskej únie majú tieto opatrenia zahŕňať opatrenia na zabezpečenie zlučiteľnosti kolíznych noriem uplatniteľných v členských štátoch.

(3) Komisia prijala 14. marca 2005 zelenú knihu o rozhodnom práve a súdnej právomoci vo veciach rozvodu. Zelenou knihou sa začala široká verejná konzultácia o možných riešeniach problémov, ktoré môžu v súčasnej situácii vzniknúť.

(4) Komisia predložila 17. júla 2006 návrh nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 [2], pokiaľ ide o súdnu právomoc, a ktorým sa zavádzajú pravidlá týkajúce sa rozhodného práva v manželských veciach.

(5) Rada na svojom zasadnutí v Luxemburgu 5. a 6. júna 2008 dospela k záveru, že neexistuje jednomyseľnosť, pokiaľ ide o tento návrh, a že existujú neprekonateľné problémy, ktoré znemožňujú dosiahnuť jednomyseľnosť v danom čase i v dohľadnej budúcnosti. Konštatovala, že ciele návrhu nemožno dosiahnuť v rámci primeraného obdobia uplatnením príslušných ustanovení zmlúv.

(6) Belgicko, Bulharsko, Nemecko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Rakúsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko neskôr predložili Komisii žiadosť, v ktorej uvádzajú, že majú v úmysle nadviazať medzi sebou posilnenú spoluprácu v oblasti rozhodného práva v manželských veciach. Grécko vzalo 3. marca 2010 svoju žiadosť späť.

(7) Rada prijala 12. júla 2010 rozhodnutie 2010/405/EÚ, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku.

(8) Podľa článku 328 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je posilnená spolupráca pri nadviazaní otvorená všetkým členským štátom a podmienená dodržaním všetkých podmienok účasti, ktoré ustanovuje rozhodnutie, ktorým bola povolená. Naďalej je im kedykoľvek otvorená, pokiaľ okrem uvedených podmienok dodržiavajú aj právne akty už prijaté v jej rámci. Komisia a členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci, zabezpečia, aby sa podporila účasť čo najväčšieho počtu členských štátov. Toto nariadenie by malo byť záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné iba v zúčastnených členských štátoch v súlade so zmluvami.

(9) Týmto nariadením by sa mal stanoviť jednoznačný a komplexný právny rámec v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku v zúčastnených členských štátoch a mali by sa zabezpečiť vhodné riešenia pre občanov z hľadiska právnej istoty, predvídateľnosti a flexibility a malo by sa zabrániť situácii, keď jeden z manželov požiada o rozvod skôr ako ten druhý, aby zaistil, že sa konanie bude spravovať daným právom, ktoré považuje za priaznivejšie na ochranu svojich záujmov.

[1] Ú. v. EÚ L 189, 22.7.2010, s. 12.

[2] Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 1).

(10) Rozsah vecnej pôsobnosti a normatívne ustanovenia tohto nariadenia by mali byť zlučiteľné s nariadením (ES) č. 2201/2003. Nariadenie by sa však nemalo vzťahovať na vyhlásenie manželstva za neplatné.

Toto nariadenie by sa malo vzťahovať len na rozviazanie alebo uvoľnenie manželského zväzku. Právny poriadok určený na základe kolíznych noriem ustanovených v tomto nariadení by sa mal vzťahovať na dôvody rozvodu a rozluky.

Predbežné otázky, ako je právna spôsobilosť a platnosť manželstva, a záležitosti, ako sú majetkové dôsledky rozvodu alebo rozluky, priezvisko, rodičovské práva a povinnosti, vyživovacie povinnosti alebo iné prípadné sprievodné opatrenia, by sa mali spravovať kolíznymi normami dotknutého zúčastneného členského štátu.

(11) S cieľom jasne vymedziť rozsah územnej pôsobnosti tohto nariadenia by sa mali určiť členské štáty, ktoré sa podieľajú na posilnenej spolupráci.

(12) Toto nariadenie by malo mať univerzálny charakter, t. j. jeho jednotné kolízne normy by mali umožniť určovať právny poriadok zúčastneného členského štátu, právny poriadok nezúčastneného členského štátu alebo právny poriadok štátu, ktorý nie je členom Európskej únie.

(13) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať bez ohľadu na povahu konajúceho súdu. Ak je to vhodné, konanie by sa malo považovať za začaté v súlade s nariadením (ES) č. 2201/2003.

(14) S cieľom poskytnúť manželom slobodu zvoliť si rozhodné právo, s ktorým majú úzku väzbu, alebo pri neexistencii voľby zaistiť, aby sa tento právny poriadok uplatnil na ich rozvod alebo rozluku, by sa tento právny poriadok mal uplatniť aj vtedy, keď nie je právnym poriadkom zúčastneného členského štátu. V prípade určenia právneho poriadku iného členského štátu by sieť zriadená rozhodnutím Rady 2001/470/ES z 28. mája 2001 o vytvorení Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci [1] mohla zohrávať úlohu pri informovaní súdov o obsahu cudzieho právneho poriadku.

(15) Narastajúca mobilita občanov si vyžaduje na jednej strane väčšiu flexibilitu a na strane druhej väčšiu právnu istotu. V záujme dosiahnutia tohto cieľa by sa týmto nariadením mala posilniť autonómia účastníkov vo veciach rozvodu a rozluky tým, že sa im poskytne určitá možnosť zvoliť si rozhodné právo pre svoj rozvod alebo rozluku.

(16) Manželia by mali mať možnosť zvoliť si za rozhodné právo pre rozvod alebo rozluku právny poriadok krajiny, s ktorou majú osobitnú väzbu, alebo právny poriadok štátu konajúceho súdu. Právny poriadok, ktorý si manželia zvolia, musí byť v súlade so základnými právami uznanými zmluvami a Chartou základných práv Európskej únie.

(17) Pred určením rozhodného práva je pre manželov dôležité, aby mali prístup k aktuálnym informáciám, ktoré sa týkajú základných aspektov vnútroštátnych právnych poriadkov, práva Únie a postupov vo veciach rozvodu a rozluky. S cieľom zabezpečiť tento prístup k informáciám primeranej kvality Komisia pravidelne aktualizuje verejný informačný systém na internete vytvorený rozhodnutím Rady 2001/470/ES.

(18) Hlavnou zásadou tohto nariadenia je voľba rozhodného práva obidvoma manželmi na základe ich dostatočnej informovanosti. Každý z manželov by mal presne poznať právne a sociálne dôsledky voľby rozhodného práva. Možnosť zvoliť si spoločnou dohodou rozhodné právo by nemala poškodiť práva a rovnosť príležitostí oboch manželov. Sudcovia zúčastnených členských štátov by si v tejto súvislosti mali uvedomovať význam voľby na základe dostatočnej informovanosti oboch manželov, pokiaľ ide o právne dôsledky uzavretej dohody o voľbe práva.

(19) Mali by sa vymedziť normy týkajúce sa vecnej a formálnej platnosti, tak aby sa uľahčila voľba na základe dostatočnej informovanosti manželov a aby sa ich súhlas rešpektoval v záujme zabezpečenia právnej istoty, ako aj lepšieho prístupu k spravodlivosti. Pokiaľ ide o formálnu platnosť, mali by sa zaviesť určité záruky, ktorými by sa zabezpečilo, že si manželia budú vedomí dôsledkov svojej voľby. Dohoda o voľbe rozhodného práva musí mať písomnú podobu, musí v nej byť uvedený dátum a musia ju podpísať obidvaja účastníci. Ak však právny poriadok zúčastneného členského štátu, v ktorom majú obaja manželia obvyklý pobyt v čase uzavretia dohody, ustanovuje dodatočné formálne náležitosti, tieto náležitosti by mali byť splnené. Takéto dodatočné formálne náležitosti môžu napríklad existovať v zúčastnenom členskom štáte, v ktorom je dohoda súčasťou manželskej zmluvy. Ak majú manželia v čase uzavretia dohody obvyklý pobyt v rôznych zúčastnených členských štátoch, ktorých právne poriadky ustanovujú rôzne formálne náležitosti, stačilo by, aby boli splnené takéto formálne náležitosti len jedného z týchto štátov. Ak má v čase uzavretia dohody len jeden z manželov obvyklý pobyt v zúčastnenom členskom štáte, ktorého právny poriadok ustanovuje dodatočné formálne náležitosti, tieto náležitosti by mali byť splnené.

(20) Dohodu o voľbe rozhodného práva by malo byť možné uzavrieť a zmeniť najneskôr v čase začatia konania a tiež v priebehu konania, ak to právny poriadok štátu konajúceho súdu umožňuje. V tomto prípade by malo stačiť, keď sa takéto určenie zaznamená na súde v súlade s právnym poriadkom štátu konajúceho súdu.

[1] Ú. v. ES L 174, 27.6.2001, s. 25.

(21) Pre prípad, že nedôjde k voľbe práva, by sa týmto nariadením mali zaviesť harmonizované kolízne normy založené na súbore viacnásobných kolíznych kritérií vychádzajúcich z existencie úzkej väzby medzi manželmi a príslušným právnym poriadkom, aby sa zaručila právna istota a predvídateľnosť a zabránilo sa situácii, keď jeden z manželov požiada o rozvod skôr ako ten druhý, aby zaistil, že na konanie sa bude vzťahovať daný právny poriadok, ktorý považuje za priaznivejší na ochranu svojich záujmov. Takéto kolízne kritériá by sa mali vybrať s cieľom zabezpečiť, aby sa konania týkajúce sa rozvodu alebo rozluky spravovali právnym poriadkom, s ktorým majú manželia úzku väzbu.

(22) Ak toto nariadenie na účely uplatnenia právneho poriadku štátu odkazuje na štátnu príslušnosť ako kolízne kritérium, otázka, ako postupovať v prípadoch viacnásobnej štátnej príslušnosti, sa spravuje vnútroštátnym právnym poriadkom pri úplnom dodržiavaní všeobecných zásad Európskej únie.

(23) Ak sa na súde začne konanie, ktorého cieľom je zmeniť rozluku na rozvod, a ak si účastníci konania ešte nezvolili rozhodné právo, na konanie o rozvode by sa mal vzťahovať rovnaký právny poriadok, aký sa uplatnil v konaní o rozluke. Takouto kontinuitou by sa zlepšila predvídateľnosť pre účastníkov a posilnila právna istota. Ak právny poriadok, ktorý sa uplatnil na rozluku, neustanovuje možnosť zmeniť rozluku na rozvod, na rozvod by sa mali vzťahovať kolízne normy, ktoré sa uplatňujú v prípade, že nedôjde k voľbe práva účastníkmi. To by nemalo manželom brániť v tom, aby podali návrh na rozvod podľa iných noriem ustanovených v tomto nariadení.

(24) V určitých situáciách, keď rozhodné právo neustanovuje inštitút rozvodu ani neumožňuje jednému z manželov z dôvodu jeho pohlavia rovnaký prístup k rozvodu alebo rozluke, by sa však mal uplatňovať právny poriadok štátu konajúceho súdu. Tým by však nemala byť dotknutá doložka o výhrade verejného poriadku.

(25) Vo výnimočných situáciách by súdy zúčastnených členských štátov mali mať z dôvodu verejného záujmu možnosť odmietnuť uplatnenie ustanovenia cudzieho právneho poriadku v konkrétnych prípadoch, keď by uplatnenie tohto právneho poriadku bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom štátu konajúceho súdu. Súdy by však nemali mať možnosť uplatniť výhradu verejného poriadku na účely odmietnutia uplatnenia ustanovenia právneho poriadku iného štátu, ak by to bolo v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie, najmä s jej článkom 21, ktorým sa zakazuje akákoľvek forma diskriminácie.

(26) Ak toto nariadenie odkazuje na skutočnosť, že v právnom poriadku zúčastneného členského štátu, na ktorého súde sa začalo konanie, nie je ustanovený inštitút rozvodu, malo by sa to vykladať tak, že v právnom poriadku tohto členského štátu vôbec neexistuje inštitút rozvodu. V takom prípade by súd nemal byť povinný rozviesť manželstvo na základe tohto nariadenia.

Ak toto nariadenie odkazuje na skutočnosť, že podľa právneho poriadku zúčastneného členského štátu, na ktorého súde sa začalo konanie, sa na účely konania o rozvode predmetné manželstvo nepovažuje za platné, malo by sa to okrem iného vykladať tak, že toto manželstvo podľa právneho poriadku daného členského štátu neexistuje. V takom prípade by súd nemal byť povinný rozviesť manželstvo alebo vyhlásiť rozluku na základe tohto nariadenia.

(27) Keďže v niektorých štátoch a zúčastnených členských štátoch existujú vedľa seba dva alebo viaceré právne systémy alebo súbory noriem vzťahujúce sa na záležitosti upravené týmto nariadením, malo by sa stanoviť, do akej miery sa ustanovenia tohto nariadenia budú uplatňovať v rámci jednotlivých územných celkov týchto štátov a zúčastnených členských štátov alebo v prípade rôznych kategórií osôb týchto štátov alebo zúčastnených členských štátov.

(28) V prípade, že normy na určenie rozhodného práva neexistujú, by účastníci, ktorí si zvolili právny poriadok štátu, ktorého štátnym príslušníkom je jeden z nich, mali zároveň určiť právo územného celku, na ktorom sa dohodli, v prípade, ak štát, ktorého právny poriadok si účastníci zvolili, obsahuje niekoľko územných celkov, ktoré majú vlastný právny systém alebo súbor noriem vzťahujúcich sa na rozvod.

(29) Keďže ciele tohto nariadenia, t. j. posilnenie právnej istoty, predvídateľnosti a flexibility v súvislosti s medzinárodnými súdnymi konaniami v manželských veciach, a následne uľahčenie voľného pohybu osôb v Únii nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov konajúcich jednotlivo, ale z dôvodov rozsahu a účinkov tohto nariadenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia, v prípade potreby prostredníctvom posilnenej spolupráce, v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(30) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie, najmä v jej článku 21, ktorým sa zakazuje akákoľvek diskriminácia najmä z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. Súdy zúčastnených členských štátov by mali toto nariadenie uplatňovať so zreteľom na uvedené práva a zásady,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

ROZSAH PÔSOBNOSTI, VZŤAH K NARIADENIU (ES) č. 2201/2003, VYMEDZENIE POJMOV A VŠEOBECNÉ UPLATŇOVANIE

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na rozvod a rozluku v situáciách, keď dochádza ku kolízii právnych poriadkov.

2. Toto nariadenie sa nevzťahuje na nasledujúce otázky, aj keď sa vynoria len ako predbežné otázky v rámci konania o rozvode alebo rozluke:

a) právna spôsobilosť fyzickej osoby;

b) existencia, platnosť alebo uznanie manželstva;

c) vyhlásenie manželstva za neplatné;

d) priezvisko manželov;

e) majetkovoprávne dôsledky manželstva;

f) rodičovské práva a povinnosti;

g) vyživovacia povinnosť;

h) trust alebo dedičstvo.

Článok 2

Vzťah k nariadeniu (ES) č. 2201/2003

Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie nariadenia (ES) č. 2201/2003.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia:

1. „zúčastnený členský štát“ je členský štát, ktorý sa zúčastňuje na posilnenej spolupráci v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku v zmysle rozhodnutia 2010/405/EÚ alebo v zmysle rozhodnutia prijatého v súlade s článkom 331 ods. 1 druhým alebo tretím pododsekom Zmluvy o fungovaní Európskej únie;

2. pojem „súd“ označuje všetky príslušné orgány v zúčastnených členských štátoch s právomocou konať vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Článok 4

Všeobecné uplatňovanie

Právny poriadok určený týmto nariadením sa uplatňuje aj vtedy, keď nie je právnym poriadkom niektorého zúčastneného členského štátu.

KAPITOLA II

JEDNOTNÉ PRAVIDLÁ TÝKAJÚCE SA ROZHODNÉHO PRÁVA PRE ROZVOD A ROZLUKU

Článok 5

Voľba rozhodného práva účastníkmi

1. Manželia sa môžu dohodnúť na určení rozhodného práva vo veciach rozvodu a rozluky za predpokladu, že je to jeden z týchto právnych poriadkov:

a) právny poriadok štátu, kde majú manželia obvyklý pobyt v čase uzavretia dohody, alebo

b) právny poriadok štátu, kde mali manželia naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva v čase uzavretia dohody, alebo

c) právny poriadok štátu, ktorého štátnym príslušníkom je jeden z manželov v čase uzavretia dohody, alebo

d) právny poriadok štátu konajúceho súdu.

2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, dohodu o určení rozhodného práva možno uzavrieť a zmeniť kedykoľvek, najneskôr však v čase začatia konania.

3. Ak to právny poriadok štátu konajúceho súdu umožňuje, manželia môžu tiež určiť rozhodné právo na súde v priebehu konania. V takomto prípade sa určenie rozhodného práva zaznamená na súde v súlade s právnym poriadkom štátu konajúceho súdu.

Článok 6

Súhlas a vecná platnosť

1. Existencia a platnosť dohody o voľbe rozhodného práva alebo akéhokoľvek jej ustanovenia sa určí podľa právneho poriadku, ktorý by sa na ňu vzťahoval v zmysle tohto nariadenia, ak by boli dohoda alebo ustanovenie platné.

2. Napriek tomu sa môže jeden z manželov v záujme preukázania, že nevyjadril súhlas, dovolávať právneho poriadku krajiny, v ktorej mal svoj obvyklý pobyt v čase, keď sa na súde začalo konanie, ak z okolností vyplýva, že by nebolo opodstatnené posudzovať účinky jeho konania podľa právneho poriadku uvedeného v odseku 1.

Článok 7

Formálna platnosť

1. Dohoda uvedená v článku 5 ods. 1 a 2 musí byť písomná, musí v nej byť uvedený dátum a musia ju podpísať obidvaja manželia. Za písomnú sa považuje všetka komunikácia uskutočnená elektronickými prostriedkami, ktoré poskytujú trvalý záznam o dohode.

2. Ak však právny poriadok zúčastneného členského štátu, v ktorom majú obaja manželia obvyklý pobyt v čase uzavretia dohody, ustanovuje dodatočné formálne náležitosti pre takéto dohody, uplatnia sa tieto náležitosti.

3. Ak majú manželia v čase uzavretia dohody obvyklý pobyt v rôznych zúčastnených členských štátoch a ak právne poriadky týchto štátov ustanovujú rôzne formálne náležitosti, dohoda je z hľadiska formy platná, ak spĺňa náležitosti jedného z uvedených právnych poriadkov.

4. Ak má v čase uzavretia dohody obvyklý pobyt v zúčastnenom členskom štáte len jeden z manželov a ak právny poriadok tohto štátu ustanovuje dodatočné formálne náležitosti pre tento typ dohody, tieto náležitosti sa uplatnia.

Článok 8

Rozhodné právo v prípade neexistencie jeho voľby účastníkmi

V prípade neexistencie voľby rozhodného práva podľa článku 5 sa rozvod a rozluka spravujú:

a) právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu manželov v čase začatia konania alebo ak neexistuje,

b) právnym poriadkom štátu posledného obvyklého pobytu manželov za predpokladu, že sa tento pobyt neskončil viac ako rok pred začatím konania, pokiaľ jeden z manželov stále býva v tomto štáte v čase začatia konania, alebo ak neexistuje,

c) právnym poriadkom štátu, ktorého sú obidvaja manželia štátnymi príslušníkmi v čase začatia konania, alebo

d) právnym poriadkom štátu konajúceho súdu.

Článok 9

Zmena rozluky na rozvod

1. V prípade zmeny rozluky na rozvod sa na rozvod vzťahuje právny poriadok, ktorý sa uplatnil na rozluku, pokiaľ sa účastníci v súlade s článkom 5 nedohodli inak.

2. Ak sa však v právnom poriadku, ktorý sa uplatnil na rozluku, neustanovuje možnosť zmeny rozluky na rozvod, uplatňuje sa článok 8, pokiaľ sa účastníci v súlade s článkom 5 nedohodli inak.

Článok 10

Uplatnenie právneho poriadku štátu konajúceho súdu

Ak v rozhodnom práve v zmysle článku 5 alebo 8 nie je ustanovený inštitút rozvodu alebo rozhodné právo neumožňuje jednému z manželov z dôvodu jeho pohlavia rovnaký prístup k rozvodu alebo rozluke, uplatňuje sa právny poriadok štátu konajúceho súdu.

Článok 11

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Na účely tohto nariadenia uplatnenie právneho poriadku určitého štátu znamená uplatnenie právnych noriem platných v tomto štáte s výnimkou jeho noriem medzinárodného práva súkromného.

Článok 12

Výhrada verejného poriadku

Uplatnenie určitého ustanovenia právneho poriadku určeného podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak je jeho uplatnenie zjavne nezlučiteľné s verejným poriadkom štátu konajúceho súdu.

Článok 13

Odlišnosti vnútroštátneho právneho poriadku

Žiadne ustanovenie tohto nariadenia neukladá súdom zúčastneného členského štátu, v ktorého právnom poriadku nie je ustanovený inštitút rozvodu alebo ktorého právny poriadok nepovažuje predmetné manželstvo za platné na účely konania o rozvode, povinnosť rozviesť manželstvo na základe tohto nariadenia.

Článok 14

Štáty s dvoma alebo viacerými právnymi systémami – územné kolízne normy

Ak je štát zložený z viacerých územných celkov a každý z nich má vlastný právny systém alebo súbor noriem, ktoré sa vzťahujú na záležitosti upravené v tomto nariadení:

a) každý odkaz na právny poriadok takéhoto štátu sa na účely určenia rozhodného práva podľa tohto nariadenia považuje za odkaz na príslušný územný celok;

b) každý odkaz na obvyklý pobyt na území tohto štátu sa považuje za odkaz na obvyklý pobyt v územnom celku tohto štátu;

c) každý odkaz na štátnu príslušnosť sa považuje za odkaz na územný celok určený právnym poriadkom tohto štátu alebo ak neexistujú príslušné normy, na územný celok, ktorý si zvolia účastníci, alebo ak sa neuskutočnila voľba, na územný celok, s ktorým má jeden z manželov alebo obaja manželia najužšiu väzbu.

Článok 15

Štáty s dvoma alebo viacerými právnymi systémami – kolízne normy vzťahujúce sa na rôzne kategórie osôb

Vo vzťahu k štátu, v ktorom existujú dva alebo viaceré právne systémy alebo súbory noriem, ktoré sa v súvislosti so záležitosťami spravovanými týmto nariadením uplatňujú na rôzne kategórie osôb, každý odkaz na právny poriadok tohto štátu sa považuje za odkaz na právny poriadok určený normami platnými v tomto štáte. Ak tieto normy neexistujú, uplatní sa právny systém alebo súbor noriem, s ktorým má jeden z manželov alebo obaja manželia najužšiu väzbu.

Článok 16

Neuplatňovanie tohto nariadenia na vnútroštátne kolízne normy

Zúčastnený členský štát, v ktorom sa na záležitosti upravené v tomto nariadení uplatňujú rôzne právne systémy alebo súbory noriem, nie je povinný uplatňovať toto nariadenie na kolízne normy týkajúce sa výlučne týchto právnych systémov alebo súborov noriem.

KAPITOLA III

INÉ USTANOVENIA

Článok 17

Informácie poskytované zúčastnenými členskými štátmi

1. Do 21. septembra 2011 zúčastnené členské štáty oznámia Komisii svoje vnútroštátne predpisy, ak existujú, týkajúce sa:

a) formálnych náležitostí pre dohody o voľbe rozhodného práva v súlade s článkom 7 ods. 2 až 4 a

b) možnosti určiť rozhodné právo v súlade s článkom 5 ods. 3.

Zúčastnené členské štáty oznámia Komisii akúkoľvek ďalšiu zmenu týchto ustanovení.

2. Komisia zverejní informácie oznámené v súlade s odsekom 1 vhodným spôsobom, najmä prostredníctvom webovej stránky Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci.

Článok 18

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na konania začaté a na dohody uvedené v článku 5, uzavreté od 21. júna 2012.

Dohode o voľbe rozhodného práva uzavretej pred 21. júnom 2012 sa však tiež priznajú účinky, ak je dohoda v súlade s ustanoveniami článkov 6 a 7.

2. Týmto nariadením nie sú dotknuté dohody o voľbe rozhodného práva uzavreté v súlade s právom zúčastneného členského štátu súdu, ktorý začal konať pred 21. júnom 2012.

Článok 19

Vzťah k existujúcim medzinárodným dohovorom

1. Bez toho, aby tým boli dotknuté povinnosti zúčastnených členských štátov podľa článku 351 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnou stranou je v čase prijatia tohto nariadenia alebo prijatia rozhodnutia podľa článku 331 ods. 1 druhého alebo tretieho pododseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie jeden alebo viacero zúčastnených členských štátov a ktoré ustanovujú kolízne normy týkajúce sa rozvodu alebo rozluky.

2. Toto nariadenie má však medzi zúčastnenými členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvoma alebo viacerými z nich, a to v rozsahu, v ktorom sa týkajú otázok upravených týmto nariadením.

Článok 20

Doložka o preskúmaní

1. Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru do 31. decembra 2015 a potom každých päť rokov správu o uplatňovaní tohto nariadenia. K tejto správe pripojí, ak to bude potrebné, návrhy na jeho zmenu a doplnenie.

2. Na tento účel zúčastnené členské štáty oznámia Komisii relevantné informácie týkajúce sa uplatňovania tohto nariadenia ich súdmi.

KAPITOLA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 21

Nadobudnutie účinnosti a začatie uplatňovania

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 21. júna 2012 s výnimkou článku 17, ktorý sa uplatňuje od 21. júna 2011.

V prípade zúčastnených členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci na základe rozhodnutia prijatého v súlade s článkom 331 ods. 1 druhým alebo tretím pododsekom Zmluvy o fungovaní Európskej únie, sa toto nariadenie uplatňuje odo dňa uvedeného v danom rozhodnutí.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v zúčastnených členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli 20. decembra 2010

Za Radu

predsedníčka

J. SCHAUVLIEGE